

»Želimo si, da bi Slovenija prijavljala tudi velike infrastrukturne projekte.«

Intervju z
Zoranom Stančičem

Barbara Perko, Foto: Barbara Reya

Kako uspešno v Sloveniji črpamo iz Junckerjevega sklada? Podjetja morajo izkoristiti sredstva, ki so še na voljo v Evropskem skladu za strateške investicije (EFSI), in ne čakati na nov naložbeni načrt, poudarja Zoran Stančič, vodja Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji.

Cilj naložbenega projekta je do sredine leta 2018 sprostiti javne in zasebne naložbe v višini najmanj 315 milijard evrov. Kako ste zadovoljni z dosedanjim črpanjem?

Naložbeni načrt je treba postaviti v širši kontekst. Pogledati je treba gospodarsko stanje v Sloveniji in Evropi po krizi, da razumemo, zakaj je do njega prišlo. Gospodarstvo v Sloveniji je že izšlo iz krize, zvišal se je BDP in vse ocene kažejo, da gre Sloveniji dobro. Že drugo leto prihaja do upada brezposelnosti. Zaskrbljujoče pa ostaja pomanjkanje investicij v Sloveniji in Evropi. Prav zato je predsednik Evropske komisije (EK) Jean-Claude Juncker ob nastopu svojega mandata med svoje prioritete postavil pripravo naložbenega načrta za Evropo.

Pred kratkim opravljeni oceni delovanja sklada sta pokazali, da se je spodbudilo že za 127 milijard evrov investicij v Evropi. Izpostavljeni pa so bili določeni

izzivi. Med drugim, da velika večina investicij prihaja iz najbolj razvitih držav članic EU, saj je okoli 90 odstotkov investicij v 15 državah članicah, s čimer EK ni zadovoljna. Treba je poudariti, da EFSI v osnovi deluje po načelu povpraševanja in nima predvidenih geografskih ali sektorskih kvot v smislu, da bi bil določen obseg sredstev vnaprej namenjen posamezni državi ali gospodarski panogi. Steje le verodostojno pripravljen in ekonomsko upravičen projekt.

Kakšne spremembe se obetajo?

Smer sprememb je Juncker nakazal v septembrskem govoru o Stanju in Uniji, ko je najavil pripravo EFSI 2.0, naslednika sedanjega EFSI, ki se izteče leta 2018. Izpostavil je povečanje obsega denarja za več kot dvakrat in podaljšanje do leta 2020. Napovedal je tudi iskanje ustreznih vzvodov, ki bodo omogočili bolj ena-

Trije stebri Naložbenega načrta

Naložbeni načrt sestavljajo trije stebri. Prvega predstavlja Evropski sklad za strateške investicije (EFSI), katerega cilj je, da bo prek nujenja garancij do leta 2018 spodbudil 315 milijard evrov novih naložb po Evropi. Druga sestavljata naložbeno središče, ki deluje kot svetovalno telo za pripravo večjih projektov, in naložbeni portal, ki je zmenkovno mesto, na katerem se predstavi ideje in išče investitorje. Tretji stebri je regulatorni okvir, znotraj katerega se želijo spodbuditi investicije tudi z odpravljanjem ovir za čezmejno trgovanje, ipd.

Do leta 2018 bo 1.100 malih in srednjih podjetij v Sloveniji koristilo sredstva – bančne kredite po zelo ugodnih pogojih.

Intervju

komerno rabo EFSI v vseh članicah, in da bo več kot 40 milijard evrov namenjenih za strateške investicije v Afriki, predvsem v državah, ki so izvor migrantov oz. beguncev. Cilj jih je gospodarsko okrepiti in ponuditi dostojno življenje v teh državah, s čimer bi EU ustrezno naslovlila begunske in migrantske izzive.

Kako naj postopa Slovenija?

Zelo pomembno je, da ne čaka na spremembe v prihodnjem skladu EFSI, ampak bolje koristi že trenutne možnosti. Dober primer je Slovenski podjetniški sklad (SPS), ki že črpa jamstva EFSI in ponuja podjetjem kredite v obsegu 180 milijonov evrov. Tako bo do leta 2018 1.100 malih in srednjih podjetij lažje dostopalo do finančnih sredstev, saj imajo možnost pridobiti bančne kredite po zelo ugodnih pogojih. Želimo si, da bi Slovenija v EFSI prijavila tudi velike infrastrukturne projekte. Tu sta glavna izziva zaključek finančne konstrukcije takšnih projektov in pričetek del, saj se morajo projekti začeti izvajati najkasneje do sredine 2018. Vse je odvisno od tega, koliko denarja bo prišlo iz določenih zasebnih virov oz. od strateških partnerjev, ki jih Slovenija vidi na tem področju. Pri večjih infrastrukturnih projektih gre tudi za odločitev vlade.

Zastavlja pa se vprašanje, zakaj ni več teh projektov. Denar bi lahko črpali tudi za manjše infrastrukturne projekte, kjer občine zdaj v glavnem črpajo nepovratna sredstva za razvoj infrastrukture. Pomembno je, da se občine združijo in skupaj pripravijo projekte, s čimer se zagotovi večje ekonomije obsega.

Velik izziv vidimo predvsem na področju oblikovanja javno-zasebnih partnerstev. V Sloveniji namreč nimajo dobre javne podobe, obstaja določeno nezaujanje, pa tudi pomanjkanje znanj na tem področju, zlasti glede uporabe finančnih instrumentov.

Na tem področju je treba delati z ozeleniki, zato bo Predstavništvo EK v Sloveniji tekom leta 2017 pripravilo delavnice po različnih krajih v Sloveniji s ciljem spodbujanja in razvijanja znanj na področju javno-zasebnih partnerstev. Trenutno smo v fazi dogovarjanja o njihovi izvedbi z izbranimi ponudniki, informacije o tem, kje in kdaj bodo potekale delavnice, pa bomo objavili na spletni strani Predstavništva in seveda vabilo nanje tudi v največji možni meri razširili.

Kako spodbuditi podjetja, da poskusijo priti do sredstev?

Odvisno od velikosti in tipa projekta, ki ga imajo podjetja v mislih. Večinoma gre pri EFSI za tri različne vrste projektov. Prvi so veliki infrastrukturni projekti, kot so denimo drugi tir, tretja razvojna os, veliki logistični centri. Tisti, ki imajo tovrstne zamisli, naj se povežejo z Evropsko investicijsko banko (EIB), ki je oktobra odprla prostore v Sloveniji, ali pa s SID banko, ki je v imenu EIB kontaktna točka za svetovalno in tehnično pomoč za EFSI v Sloveniji. Drugi so manjši infrastrukturni projekti v velikosti nekaj milijonov evrov, za katere se podjetja lahko prav tako obrnejo na SID banko in EIB. Sledijo še projekti, v katerih podjetja iščejo lažji

dostop do finančnih virov. Tu je pravi naslov za vse informacije SPS.

Kako naj podjetja pristopijo k prijavi?

Za nekatere projekte je mogoče dobro, da uporabijo vseevropski portal naložbenih projektov, na katerem podjetja in osebe javnega prava z razvito idejo lahko iščejo zasebnega vlagatelja. Projekt prijavijo tako, da izpolnijo relativno enostaven formular, prijavo pregleda EK, da preveri, če projekt v svojem bistvu ne krši evropske zakonodaje, nato ga objavi na portalu in že je na vpogled vlagateljem s celega sveta. Za osebe javnega prava je objava ideje na portalu brezplačna, osebe zasebnega prava morajo nekaj plačati, da izkažejo verodostojnost projekta.

Kje vi vidite priložnosti za slovenske MSP?

Izzivi, s katerimi se soočajo MSP v Sloveniji, ne izhajajo toliko iz finančnih okvirov, ampak bistveno več iz možnosti večjih priložnosti koriščenja prodajanja izdelkov in storitev na enotnem trgu EU. Slednji je z več kot 500 milijoni prebivalcev in s tem potrošnikov za Slovenijo izredno velika priložnost.

Koliko so slovenska podjetja že počrpala iz sklada?

Podatke nimamo o uspešnosti projekta SPS, ki je že v prvem letu nalletel na izjemno pozitiven odziv, kar dokazuje, da naslavlja prave potrebe trga. Med podjetji z odobrenimi jamstvi je okoli 95 odstotkov mikro in majhnih podjetij, ki so večinoma potrebovala investicijska vlaganja in nekaj obratnih sredstev. Pet odstotkov je srednje velikih podjetij. Investicijska vlaganja so šla v nakup poslovnih prostorov in opreme, tehnološke opreme, strojev, za širitev in modernizacijo proizvodnje, investicijo v nakup poslovnega objekta, pridruke in za razširitev proizvodne linije. Obratna sredstva so bila porabljena za nakup materiala, financiranje plač zaposlenih, storitev kooperantov, nabavo blaga za prodajo, ipd. Podjetja lahko dobijo jamstvo za bančne kredite do največ 1.250.000 evrov, pa tudi mikro jamstva za obrtna sredstva do največ 200.000 evrov. Zagotovi se lahko možnost moratorija za takšne kredite do 24 mesecev, vsi krediti pa se sklenejo za obdobje do deset let. Obrestne mere so bistveno nižje, saj sklad trenutno ponuja šestmesečni Euribor od 0,15 do 0,65 odstotka.

Od tovarne celuloze do voznega parka

Naložbeni načrt beleži vrsto zelo uspešnih projektov, tudi večjih – recimo gradnjo nove tovarne celuloze na Finskem, obvoznico okoli Bratislave, posodabljanje bolnišničnega omrežja na Finskem, posodabljanje voznega parka za železnice v Italiji. Sredstva so bila namenjena tudi za raziskovalne in inovativne projekte, kot je iskanje, razvoj in testiranje novih zdravil za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni.

Denar bi lahko črpali tudi za manjše infrastrukturne projekte, kjer občine zdaj v glavnem črpa nepovratna sredstva za razvoj infrastrukture.

Namen evropskega sklada je, da zmanjša tveganje za investitorje, s tem da EIB prevzame večje tveganje, kot bi ga sicer bila pripravljena prevzeti. S tem je na voljo več sredstev, s katerimi se lahko podpre več projektov.